N. 189.

BREDASCHE COURANT

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad

Zaterdag den 10 September.

NEDERLANDEN.

Breda, den 9den September.

Heden, vrijdag avond, zal Z. K. H. de Prins van Oranje zich van Tilburg naar Grave en Nijmegen begeven, en na eene korte inspectie, wordt Hoogstdezelve morgen in het hoofdkwartier terug verwacht.

Naar wij vernemen, zullen de 4de, 5de en 6de kompagnien der Amsterdamsche schutterij, te 's Hertogenbosch in garnizoene, op zaterdag den 10den dezer die vesting verlaten, om, overeenkomstig daartoe gedane verzoek, bij het leger te velde gevoegd te worden.

Toen op maandag jl. de beide Prinsen zich te 's Bosch bevonden (zie ons No. van den 7 September), begaven de Vorsten zich dadelijk naar het groote hospitaal, aan den ingang alwaar werden Hoogstdezelven aangenaam verrast door drie lieve kindertjes, twee jongetjes en een meisje, van den heere Chirurgijn-majoor *Van den Velde*, die, uit versierde kerfjes, den weg voor de beide Prinsen met loof en bloemen bestrooiden, terwijl een derzelve, het oudste jongetje, met gepaste vrijmoedigheid in de volgende regels mijne huldе den Vorst toebragte:

Vereerd Grootmoedig Vorst! de hulde en liefde uit,
Die Neêrlands teed're jeugd in lof en bloem U biedt,
Moog' Uw Doorluchtig Huis de vrede en welvaart bloeijen,
En op Uw leveneweg de schoonste bloemen groeijen.

Deze hartelijke regels werden met zigtbaar welgevallen ontvangen, en een liefdevolle vaderlijke handdruk van den beminden prins van Oranje, maakte die lievelingen tot de gelukkigsten ter wereld.

— Eergisteren zijn in 's Hage voor het eerst onder de wapenen gekomen de schutters, van de ligting van dit jaar, welke in den wapenhandel zullen worden geoefend tot den 15den dezer, wanneer het deel daarvan, dat ter uitmarsch is bestemd, te gelijk met eenigen van vorige dienstjaren, en welker gezamenlijk getal op over de 100 man berekend wordt, den daaraanvolgenden dag, den 16den, deze stad verlaten en zich naar het korps Haagsche schutterij zullen begeven, met hetwelk zij, den 19den, naar men verzekert, zullen worden vereenigd.

— Poolsche tijdingen zijn er niet; de meinige die afgekomen zijn, zijn onbelangrijk. Berigten uit Weenen zeggen, dat de poolsche minister van oorlog zijn ontslag heeft genomen en dat zijn opvolger nog niet bekend was. De generaal *Skrzynecki*, die, gelijk bekend is, het opperbevel heeft nedergelegd, heeft zich als gemeen grenadier in het 4de regement doen inschrijven.

— De pariesche berigten van den 5den September, hebben niets meldenswaardigs aangebragt; de fondsen stonden ter beurze van dien dag: de 5 pcts. 91,30; de 5 pcts 60,65; de Napelsche renten 71,75; alles op tijd.

BELGIE.

Brussel, den 8sten September.

De dag van heden is bestemd voor de opening der wetgevende kamers. Gisteren avond hebben de klokken de blijdschap van dezen dag aangekondigd. De koning zal ten een uur zich te paard naar het paleis der kamers begeven; de burgerwacht en de linietroepen zullen twee rijen op den weg vormen, langs welken de vorst passeren zal; een peloton jagers en burgerwachten te paard zullen denzelven voorafgaan en volgen. De koning zal van de te Brussel tegenwoordige generaals en van zijne adjudanten verzeld wezen.

— Er schijnt voorgisteren in den raad van ministers tot eene wijziging in het ministerie besloten te zijn. De heer *de Mentenaere* zou het ministerie van binnenlandsche zaken van den heer *Teichman* overnemen; de heer *Lehon* zou van Parijs teruggeroepen worden, om den heer *de Mentenaere* als minister van buitenlandsche zaken te vervangen. De opvolger van den heer *Lehon* te Parijs wordt nog niet aangewezen.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 28sten augustus, bepaald, dat het korps, bekend onder den naam van compagnie guides van de Maas, in een eskadron guides zal worden hervormd, welker uniform zijn zal donker groene rok, op de wijze van die der jagers te paard gemaakt, met amarant-kleurige opslagen en revers, pantalon van laatstgemelde kleur, met wit galon, laarsjes onder de pantalon, zwarte beeren-muts met amarantkleurige veering, witte panache, witte epauletten, zwarte patroontassen met witte koppelen een sabel als de jagers insgelijks met witte koppel.

— Voor Limburg, district Maastricht, zijn de heeren *Destouvelles* en de *Tiecken* tot representanten gekozen. De verkiezingen voor het district zijn te Tongeren en te Fauquemont gehouden. Voor Luxemburg zijn nog benoemd: voor het district Virton, de heer *d'Huart*; voor Diekurch, de heer *Wallet*; voor Grevenmachern, de heer *Hames*.

— Gisteren morgen is eene geheel komplete batterij artillerie van hier door de Lakensche poort vertrokken; men denkt dat zij bestemd is, om op den Scheldedijk geheagt te worden, waar de Hollanders schijnen te willen blijven, om meesters van de overstroomingen te zijn. Men spreekt van het oprigten van een kamp, hetwelk sterke en talrijke posten zou kunnen uitzenden, om nieuwe pogingen tegen te gaan.

De minister *ad interim* van binnenlandsche zaken, heeft zich naar Antwerpen begeven, om inlichtingen aangaande de jongste overstroomingen, bijzonder die van den *Clara-polder* in te winnen, en om middelen te beramen ten einde dergelijke ongelukken voor te komen.

— Het werk in de zaal van den senaat (voormalige zaal van de 1ste kamer der Staten-Generaal) is nog niet ver gevorderd. Men bouwt aan beide einden dezer zaal eene tribune, die zeer vrij onbehagelijk voorkomen zullen hebben. Onze senateurs zullen niet dan moeijelijk plaats vinden en dan nog alleen zeer ongemakkelijk gezeten. De ingang zoo voor de senateurs als voor het publiek is buitengewoon naauw. In de zaal der representanten (die van de 2de kamer der Staten Generaal) is de koninklijke troon ter plaatse opgerigt waar vroeger het bureau stond. Deze nieuwe beschikking vindt men almede min behagelijk, dan die welke bij de ontvangst van den regent genomen was.

— Het fransch hoofdkwartier was gisteren te Binche; van daag zal het te Mons komen.

— De hertog van Orleans heeft den 6den Parijs verlaten, om zich naar Maubeuge te begeven, waar hij, tot nader order, zijn hoofdkwartier zal vestigen.

— De militaire commissie van onderzoek, na met groote ijver hare werkzaamheden te Luik te hebben voortgezet, is van daar tot nader bescheid naar Tongeren vertrokken.

— De generaal *Daine* heeft in het licht gegeven, aan den Koning opgedragen, eene militaire geschiedenis van het leger van de Maas, sedert den herfsttijd 1831 vijandelijkheden, tot op zijne verwijdering; deze memorie is van meer dan veertig bescheiden, bevelen, ministeriele orders en centra-orders, reclamatien en dergelijke voorzien. Het stuk strekt voornamelijk, om den generaal *Daine* van alle tegen hem ingebragte beschuldigingen vrij te pleiten, door de menigvuldige misslagen der hoofdadministratie van oorlog in het leg te doen vallen, door de onervarenheid en onbekwaamheid der onderscheidene ambtenaars van dit departement.

Omtrent de bevelen, hem aan den 4den augustus gegeven en de plannen, die hij opgevolgd heeft, wordt, in substantie, het volgende gezegd:

» Ik heb nooit gedacht, dat ik den vijand en diens bewegingen meer zou ontdekken dan ik den vijand en diens bewegingen reeds ontdekt had, en gevolgelijk om bespieders uit te zenden, maar kreeg, zoo als gewoon, geen antwoord, en niemand uit de omstreken, zelfs geen lid der burgerwacht, wilde of durfde mij in het onderzoeken behulpzaam zijn.

» Den 6den, gedurende het gevecht van Houthalen, kwam de generaal *Dufaily* bij mij met nieuwe instructien. Ik deed hem opmerken, dat er verwarring in den raad was, dat ik bevel gekregen om op Schilde te trekken, daarna [illegible], met last om op Hechtel af te gaan, en eindelijk [illegible] te vallen die Venlo mogt bedreigen; den 6den [illegible] bevel, om, *zoo mogelijk*, door 21,000 man die te Diest waren, behalve de 10,000, waarmede ik in gevechte [illegible] heen te slaan, zonder zich te bekommeren, of ik een goed brood of vleesch had; die 9,000 man te voeden, en dat in streken zoo als die van Diest; met een aanzienlijke vijandelijke magt voor mij en op mijnen uiterlijk. Ik merkte op, dat men aan een generaal, kommandant eens legers, de vrijheid moest laten; dat mijn lang beraamd plan was, den oorlog in het vijandelijk land te brengen, op Noord-Braband af te gaan, de geestkracht der Belgen door voorwaarts te trekken op te wekken, de vijanden te noodzaken ter verdediging van hunnen eigen grond terug te keeren, en mij met den generaal *Daine* te vereenigen, na den schrik in Noord-Braband te hebben verspreid.

» Ik liet hem *(Dufailly)* oordeelen, en vroeg, of ik op het tegenblik (6 uren des avonds) dat mijne troepen in gevecht waren, zijne

orders kon opvolgen. Den volgenden dag zou ik echter daartoe trachten over te gaan, maar dat mijne troepen, vermoeid van honger, dorst, warmte en een hevig gevecht, vooral eenige rust vooraf noodig hadden, etc. etc."

Naauwelijks had opgemelde brochure van *Daine* het licht gezien of de *Courrier de la Meuse* bevatte den volgenden brief, van den 6den gedagteekend:

» De generaal *Daine*, eene justificatieve memorie hebbende uitgegeven, welke beleedigend voor mijne reputatie is, zoo kondig ik bij deze mijn stellig voornemen aan, om ten spoedigste daarop te antwoorden en verzoek u zulks, door middel van uw geacht blad, ter kennis van het publiek te brengen. Vooral verklaar ik alles, wat ten mijnen opzigte daarin gezegd wordt voor lasterachtig of vervalscht. — Ontvang, enz.

De Kolonel Olivier.

Ook de kolonel *Platinckx* heeft eene brochure, onder den titel van *Appel à l'opinion*, in het licht gegeven, waarin hij de diensten, welke hij aan de zaak der omwenteling heeft bewezen, hoogelijk opvijzelt. Dit zijn verhaal is met bijlagen verrijkt, die een groot licht over de gebeurtenissen en menschen van dat tijdstip verspreiden.

— De *Moniteur-Belge* zeide onlangs, dat de vaste goederen te Parijs, een vijfde, te een vierde gedeelte, in prijs gedaald waren. Voormelde *Moniteur* had er mogen bijvoegen, dat de prijs onzer onroerende goederen meer dan de helft gedaald is.

De drukkerijen alhier, die langen tijd aan den gang gehouden zijn geworden door voordeelige nadrukken en nieuwe editien, hebben nog eenig werk door het drukken der aanplakbiljetten van huizen, die te koop of te huur zijn.

— Daar is, volgens ons dagblad *l'Emancipation*, sterker dan ooit, kwestie van het omverre werpen van het ministerie des heeren *Pirmez*; eettelijke diplomatieke depêches, gisteren en eergisteren langs onderscheiden wegen en bij vele groote lieden ontvangen, schijnen geen twijfel meer wegens die verandering over te laten. Van den anderen kant herneemt het engelsche ministerie deszelfs kredit en heeft zich de aanneming der hervormings-bill verzekerd.

ANTWERPEN, den 8sten September.

Men wil ons verzekeren, dat de heer *de Wael Vermoesen* voor zijn mandaat als lid van de kamer der vertegenwoordigers bedankt heeft.

— De hooge vloed van gisteren heeft aanmerkelijke schade aan den dijk bij het fort Burcht toegebragt; de doorsnijdingen zijn door den vloed verwijd en de dijken afgespoeld. De ebbe heeft de schade nog vergroot.

OOSTENRIJK.

WEENEN, den 31sten Augustus.

Van de door de boeren in Hongarije aangerigte onlusten zijn geruststellende tijdingen ingekomen. Het opperst in onderscheiden komitaten, als in de Zipser, Zempliner en Saroscher is door de snelle aankomst van eenige duizend man geregelde troepen gedempt, meer dan 400 boeren zijn gevankelijk weggevoerd en aan het gerecht overgeleverd. Men zegt, dat er in Zempliner-Comitaat zeven verdeeld en gerecht zonden zijn. In de Saroscher zijn even gelijke zaak hebben schrikkelijke tooneelen plaats gehad. De boeren verdedigden zich aldaar in geregelde afdeelingen, met te beurtelijke sloten en geschutten te gaan vanstelen. Het oprukken van eenige kompagnien van het regement van Giulai heeft echter aan deze vaardigheden, weldra paal en perk gesteld. De groote duurte der levensmiddelen, gevoegd bij de volksverrukkingen, welke de grondheeren, of liever derzelver beambten, zich veroorloofd hebben, worden als de oorzaken opgegeven van deze bewegingen, welke, vanuit zij meer dan de militaire magt bedwongen geworden, zich zeker beinde en wijd zonden verspreid hebben. Thans, nu de landheeren den treurigen toestand der boeren beginnen in te zien en voor derzelver onderhoud zorg beginnen te dragen, zal de rust niet meer gestoord worden, maar zullen de boeren veeleer zelve het verdedigen der goederen van hunne landheeren op zich nemen.

ZWITSERLAND.

BAZEL, den 31 Augustus.

De alhier tegenwoordig zijnde afgevaardigden der bondsvergadering hebben den 28sten eene zitting gehouden over de aangelegenheden van dit kanton. Na eene levendige discussie heeft men bij meerderheid van stemmen het besluit genomen, om een genoegzaam aantal troepen in dienst te stellen en mobiel te verklaren, welke troepen uitsluitend bestemd zouden zijn, tot handhaving van het door gemelde vergadering den 22sten dezer genomen besluit, omtrent de zaken van het kanton Bazel. Dit korps zou 4,478 man sterk zijn, waaronder 200 artilleristen en 128 ruiters. De afgevaardigden zouden wijders eene proclamatie aan de inwoners van het kanton Bazel uitvaardigen, om hen met het doel van dit een en ander bekend te maken, en voorts de vreemdelingen in dat kanton uitnoodigen, om zich naar hunne woonplaatsen te begeven.

In de vorige week waren vele bewoners van het platte land, waaronder geestelijken en raadsheeren, naar de stad komen vlugten, die den opstand niet hadden willen ondersteunen en alzoo genoodzaakt waren geweest zich te verwijderen.

Den vorigen zondag was er eene vereeniging gehouden van leden uit corporatien van het land; dezelve was echter zoo weinig talrijk, dat er niets had kunnen behandeld worden; bij eene naderé vereeniging had men te kennen gegeven, dat de bewoners van het platte land in de vrijheden der overige ingezetenen behoorden te deelen. — Over het algemeen houdt men het er voor, dat de hoofden van den opstand niet gezind zijn, om zich aan de uitspraken der bondsvergadering te onderwerpen.

BRIEFWISSELING.

Wij hebben, onder het postmerk Leijden, eenen brief ontvangen, geteekend W. behelzende, onder anderen, aanmerkingen op het verkrijgen der ridderorde van eenen, in dien brief, vrij duidelijk aangewezen officier. Wij kunnen daarom aan het verzoek des Inzenders geen gevolg geven, vooral ook, alzoo wij, eenmaal beginnende die zaak te raken, niet voorzien, wanneer derzelver trillingen zullen ophouden. Het schijnt wel niet anders te kunnen zijn, of, bij uitdeelingen van ridderorden, moeten er ontevredenen tevens gemaakt worden. Over dit punt echter moet men geheel wijsgeerig denken; en waarlijk, zulks is niet moeijelijk, nu dat men, vooral in de laatste maanden, de eigenlijke bedeekenis eener ridderorde heeft leeren kennen. *Zulk een onderscheidingsteeken is slechts zeer zeldzaam belooning eener uitstekende daad; meestal erkenning, dat hij, wien men het schenkt, zijn pligt gedaan heeft, en zeer dikwijls is het ridderkruis niets meer dan een teeken, ligtvaardig hem, die het draagt, herinnerend, dat hij bij de eene of andere gebeurtenis aanschouwer alleen was geweest.* Het is waar, er zijn geridderden, die tot geene dezer drie kathegoriën, ofte niet tot de minste, behooren, doch de bestelder ontbreekt, in vergelijking der overigen, te gering om in aanmerking te kunnen komen. Gelukkig nog zijn deze, indien zij bij het ruischen van eigen verdienaten, die van anderen onder het bergmantel kunnen of den laurierkrans verborgen! Zoo als wij onlangs hoorden, geschiedde het — doch dat moet reeds lang geleden geweest zijn, alzoo het zeldzaam bij de Franschen is, dat zulke hoedanigheden, welkom aan eene actie niet op de plaats waar die plaats te vinden was, kort daarna het ridderkruis ontving. Zijne officieren, met den verschuldigden eerbied, vragende waarom Z. H. G. dat onderscheidingsteeken droeg, antwoorde hij daarop, na eenige weifeling: *»ik draag het voor het bataillon.«* Wij gelooven niet, dat zoodanig iets bij *ons* is voorgevallen; doch dit voorbeeld kan, in alle gevallen, strekken als bijdrage ter beoordeeling der waarde van zulke versierselen en tot troost van hen, die, bij de uitdeeling derzelven, in hunne eigene schatting onverdiend, vergeten gebleven zijn.

Dit zij genoeg! Men verschoone ons van verdere uitweidingen over dit onderwerp.

VADERLANDSCHE GIFTEN.

Sedert de opgave in ons blad van 25 Augustus l. vermeld, zijn door den heere Luitenant-generaal, principalen kommandant dezer provincie, en opperbevelhebber der gesting 's Bosch, verder ontvangen geworden onderscheidene nieuwe bewijzen van de Nederlandsche edelmoedigheid en van de belangstelling der ingezetenen der Noordelijke gewesten in het lot der verdedigers van den vaderlandschen roem, waarvan de opgave hier volgt:

(Vervolg.)

Van den heer J. van Eijden te Rotterdam, 100 ponden broodsuiker, 12 flesschen heuvy, 6 bedlakens voor ziekenhuis, 1 Nederpond pluksel, etc.

Van eene onbekende dame te Delft, 6 flesschen bessenat, 1 pak pluksel en vijf guldens in contanten.

Door middel van den heer Alexander te Utrecht, 160 halve flesschen rondbessenat, 25 dito dito wijn, 15 dito Rijnwijn, 2 halve dito Moezelwijn, 170 citroenen, 2 broodsuikers, 1 stuk loaf suiker, 11 ponden suiker, 2½ ned. pond thee, 6 pakken witte sago, 136 windsels en compressen, 2 groote pakken pluksel.

Van den heer Dr. Hanewinkel te Ravenstein, een pak pluksel.

Door den heer Falck, majoor van het 1e bat. Noord-Brab. mobiele schutterij, een kist citroenen, 10 ponden tabak en eene partij pijpen.

Van mevrouw Jonquieres te Leiden, een pak pluksel en een dito windsels en compressen.

Van den heer J. D. E. te Nijmegen, een pak pluksel, windsels etc en vier guldens aan geld.

Door middel, middel van den heer G. H. Ernst te Gorinchem, eene hoeveelheid druiven.

Door middel van den boekh. C. A. Vieweg te Nijmegen, van de S. G. & E. 10 flesschen roode whn, 2 dito bessenat, 2 pakjes pluksel, 4 flesschen Rijnwijn, 4 dito bessenat, 4 dito oude madera, 1 pak pluksel en vier guldens in contanten. — Van mejufvrouw K. van dito in dito. — Van den heer, dito dito in dito. — Van eene onbekende, 90 à 100 citroenen. — Van twee dito, 1 pot geconfijten kwetzen en 2 pakken pluksel. — Van den boekh. Vieweg, 1 anker beste roode wijn, 1 dito wijn, 20 citroenen en 2 pakjes pluksel.

(Het vervolg hierna.)

*** De Heeren Boekhandelaren worden vriendelijk verzocht, ten spoedigste opgave aan de Ondergeteekenden te doen, wegens het benoodigd getal exemplaren van het uit te geven werk, getiteld: *Handleiding tot de kennis der verschillende soorten van* BATTERIJEN, *met aanwijs van derzelver hoofd- en onderdeelen, hare plaatsing, armering, opbouw, enz. door* C. J. STIELTJES, 1e Luitenant der Artillerie. De Inteekening met 1° October aanstaande gesloten zijnde, zal de Inteekening-prijs van ƒ 3:- na dien tijd ¼ verhooging ondergaan.

BROESE & COMP.

MAANDELIJKSCHE FRANSCHE en HOLLANDSCHE

LEES-SOCIETEIT,

bij BROESE & COMP. te *Breda*, tegen ƒ 1,00 per maand.

Eene nieuwe vermeerderde Catalogus, waarin korte vastgestelde conditien voorkomen, is voor ieder liefhebber verkrijgbaar.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.